

Tutkimusvuosi	Tutkittu	Terveitä	% terveitä
2015	41	37	90 %
2014	59	48	81 %
2013	59	45	76 %
2012	69	55	80 %
2011	60	45	75 %
2010	58	44	76 %
2009	47	32	68 %
2008	56	47	84 %
2007	34	30	88 %
2006	71	65	92 %
2005	23	20	87 %
2004	18	15	83 %
2003	16	16	100 %
2002	7	7	100 %
2001	4	4	100 %
2000	7	7	100 %
1999	4	4	100 %
1998	3	2	67 %
1997	7	7	100 %
1996	2	2	100 %
1995	4	4	100 %
1994	5	5	100 %
1993	3	3	100 %
1992	6	6	100 %
1991	1	1	100 %

Lähde: KoiraNet 1.12.2015

Diagnoosi	Esiintymä	Koiria
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	550	483
Distichiasis, todettu	47	45
Posterior polaarinen katarakta, todettu	22	18
Kortikaalinen katarakta, todettu	9	9
Kaihin laajuus, lievä	8	8
Näköhermon vajaakehitys / mikropapilla, todettu	6	6
Määrittelemättömiä ylimääräisiä ripsiä/karvoja, todettu	4	4
PHTVL/PHPV, diagnoosi avoin	5	4
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritelty, todettu	5	3
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritelty, epäilyttävä	2	2
Muu iris sairaus, todettu	3	2
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1	2	2
Ektooppinen cilia, todettu	1	1
Eversio palp. III, todettu	1	1
Lasiaisen rappeuma, todettu	1	1
Linssiluksaatio, epäilyttävä	1	1
Linssin etuosan saumalinjan katarakta, epäilyttävä	1	1
Makroblepharon, todettu	1	1
Näköhermon coloboma, todettu	1	1
PPM, iris-iris, todettu	1	1
PPM, iris-kornea, todettu	1	1
Punktaatti katarakta, epäilyttävä	1	1

Lähde: KoiraNet 1.12.2015

Lisätietoja:

www.irlanninsusikoirat.org
→ Jalostuksen tavoiteohjelma
jalostussihtööri@irlanninsusikoirat.org
jalostustoimikunta@irlanninsusikoirat.org

Silmäsairaudet

www.irlanninsusikoirat.org

Silmäsairaudet

Silmäsairauksia voidaan tutkia koirilta eläinlääkärin tekemällä silmätutkimuksella. Kennelliiton sivuilta löytyy lista eläinlääkäreistä, jotka voivat tehdä virallisen silmätutkimuksen, joka tehdään ECVO lomakkeelle. Silmäsairaudet on luokiteltu lomakkeelle synnynnäisiin ja ei synnynnäisiin, sekä vakaviin ja lieviin silmäsairauksiin. Tutkimus on koiralle kivuton.

RD (retinan dysplasia eli verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö) jaetaan kolmeen muotoon.

- multifokaaliin (mRD): verkkokalvolla näkyy yksittäisiä poimuja, jotka syntyvät verkkokalvon paikallisen virhekehityksen seurauksena. Poimujen määrä voi vaihdella. MRD ei vaikuta näkökykyyn.
- geografiseen (gRD): verkkokalvo on väärin kehittynyt laajemmalla alueella, mikä voi vaikuttaa koiran näkökykyyn.
- totaaliseen (tRD): verkkokalvo on kokonaan irtautunut, mikä aiheuttaa silmän täydellisen sokeuden.

Useilla roduilla RD:n on todettu periytyvän väistävasti. Eri RD-muotojen välistä geneettistä yhteyttä ei tunneta.

PRA eli etenevä verkkokalvon surkastuma tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Ensimmäisenä oireena on hämäräsokeus. PRA:han ei ole hoitoa. Sairaus voi kehittyä myös aikuisiällä. Toistaiseksi Suomessa ei ole todettu yhtään sairasta koiraa. Tauti periytyy resessiivisesti yhden geenin kautta, mutta toistaiseksi irlanninsusikoiralta ei ole tätä geeniä määritetty. Suomessa on PRA:n kantajayksilöiden jälkeläisiä, joiden jalostuskäyttöä rotujärjestö ei hyväksy ilman terveeksi toteavaa silmälausuntoa.

PERINNÖLLINEN HARMAAKAIHI samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Tunnettujen muotojen periytymismekanismi on yleensä autosomaalinen resessiivinen, mutta useimpien muotojen periytymismallia ei tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin

pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Kaihi luokitellaan sen esiintymispaikan mukaisesti.

PHTVL/PHPV on kirjainlyhenne sairauksista, joissa linssin ja silmänpohjan välinen sikiöaikainen verisuoniverkosto ei surkastu normaalisti syntymän jälkeen. Löydös jaetaan vakavuudeltaan kuuteen asteeseen, joista aste 6 tarkoittaa sitä, että silmä on sokea.

PPM tarkoittaa synnynnäisiä sikiöaikaiten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Vakavimmat asteet, joissa jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, voivat vaikuttaa näkökykyyn. PPM:ää epäillään perinnölliseksi, synnynnäiseksi muutokseksi joillakin roduilla.

LINSSILUKSAATIO tarkoittaa linssin siirtymistä normaalilta paikaltaan joko etukammioon sarveiskalvon taakse tai takakammioon lasiaiseen. Linssiluksaatio aiheuttaa silmään voimakasta kipua, värikalvon tulehdusta ja usein myös silmän sisäisen paineen nousua (glaukooma). Linssiluksaation hoito on leikkaushoito. Linssiluksaation epäillään periytyvän autosomaalisesti resessiivisesti.

DISTICHIASIS / EKTOOPPINEN CILIA tarkoittaa ylimääräisiä ripsiä, jotka tulevat ulos joko normaalin ripsirivin sisäpuolelta luomen reunasta (distichiasis) tai luomen sisäpinnalta (ektooppinen cilia). Caruncular trichiasis tarkoittaa silmän sisänurkan ihon karvoja, jotka kääntyvät sarveiskalvon sisänurkan päälle ärsyttäen silmää. Ripset voivat olla pehmeitä tai kovia. Etenkin luomen sisäpinnan läpi suoraan sarveiskalvoa vasten kasvava ripsi voi aiheuttaa sarveiskalvon vaurioitumisen. Tämä ilmenee silmän siristelynä ja ylimääräisenä kyynelvuotona. Silmän sarveiskalvon pinnalla "uivat", pehmeät distichiasis-ripset eivät yleensä aiheuta oireita. Oireilevilta koirilta ripsiä voidaan poistaa nyppimällä, jolloin ne kasvavat uudestaan tai poistaa ne pysyvästi polttamalla tai leikkauksella. Vaiva on selvästi periytyvä, mutta periytymismekanismi ei ole tiedossa. Luokitellaan nykyään silmätarkastuksissa lieviin, kohtalaisiin ja vakaviin muotoihin.

NÄKÖHERMON KEHITYSHÄIRIÖ tarkoittaa samaa kuin mikropapilla. Irlanninsusikoiralla taudin perinnöllisyysmekanismista ei ole tietoa.

Yhdistyksen suositukset jalostukseen silmäsairauksien suhteen:

Kumppanin täytyy olla täysin terve:

- mRD
- PHTVL/PHPV 1° ja 2°
- distichiasis
- nukleus, punktaatti ja sutura katarakta
- korneadystrofia
- PPM: 1-2°
- muut lievät silmäsairaudet

Ei suositella jalostuskäyttöön:

- gRD ja tRD
- PHTVL / PHPV: 3°-6°
- posteriori polaarinen ja kortikaalinen katarakta
- papillan hypoplasia / mikropapilla
- Silmätarkastuksessa havaittu kiertynyt vilkkuluomi / operoitu vilkkuluomi: ei suositella jalostukseen.
- PRA

Jos PRA kantaja on vähintään kuuden sukupolven päässä kummallakin puolella, ei ole merkitystä sillä, kuinka monesta suunnasta PRA-kantaja tulee. Ensimmäiseksi sukupolveksi lasketaan suunnitellun pentueen isä tai emä. Mikäli PRA-kantaja tulee vain toisen vanhemman puolelta, ei sukupolvirajoitusta ole. Tämä linjaus on voimassa toistaiseksi. Tilanne muuttuu, mikäli PRA tapauksia ilmenee Euroopassa.